

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravištvu „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat tatisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo!

Mi gremo naprej!

V rožnem mesecu maju leta 1901. je „Naš Dom“ prvikrat potrkal na Vaša vrata, prvikrat stopil črez prag Vaše poštene hiše. Spominjate se gotovo, kako je bil majhen po obliki, a kako krepko Vam je segel v roko in ljubeznivo ponudil svoje nesebično prijateljstvo. Na čelu je nosil rek velikega Slomškega: „Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike“; iz njegovih ust pa vam je donel nasproti pozdrav: „Mir bodi Vaši hiši!“ Prosil Vas je, vrli Slovenci, da ga sprejmete pod svojo streho in za to ljubeznjivost Vam je dajal obljubo, zagotovilo, da Vas bo lepo podučeval, kratkočasil, vam povedal, kaj je novega po svetu, da Vam bo svetoval v težavah, ki tlačijo kmeta in delavca, in Vas tolažil.

Ni bil samostojen, ampak bil je priloga „Slovenskega Gospodarja“ in kot tak je prihajal v Vašo hišo dolgih sedem let. Sami ste priče, je-li „Naš Dom“ svojo obljubo zvesto izpolnjeval ali ne. Koliko dobrega je pač storil, koliko zrn vsejal v Vaša vsprejemljiva slovenska srca! Kaj neda! Kako se je prikupil posebno Tebi, slovenska mladina! Saj je bil Tvoje glasilo! Ampak čeravno je bil po zunanji obliki nezruten, so ga vendar nasprotniki ne morebiti samo prezirali, marveč od časa do časa strastno napadali. So že vedeli, da jim občutljivo meša njih nečedne širenje. Sovražni napadi so dokaz, da jim ni bil neškodljiv!

Danes pa, čislani naročniki, danes je storjen prvi samostojni korak v svet. Danes stopi „Naš Dom“ pred Vas v veliko večji obliki, in ne več povojč-

kan od „Slovenskega Gospodarja“. Na lastne oči se danes lahko prepričate, da mi mladi gremo naprej! Geslo mladine se uresničuje!

„Naš Dom“ ostane zvest svojim načelom, svojemu staremu programu. Tudi zanaprej bo nosil Slomškov izrek na svojem čelu. „Naš Dom“ bo vselej in povsod dom vsem, katerim je sveto in drago, kar je bilo vedno sveto in drago našim očetom in dedom, ki so nam v ljutih, krvavih bojih neoskrumjeno ohranili nenadomestljivo dedščino, najdražji zaklad, prave svetinje slovenskega naroda, pravo vero in milodonečo materinščino. In za tisto vero, ki ste jo otroci podedovali od svojih vernih slovenskih mater, za tisti jezik, ki ga je poslušalo Vaše, glasovom se prvič odpirajoče uho, za tiste zvoke, ki so doneli iz Vaših ustec, kakor hitro se je začel razvezavati Vaš otroško-okorni jezik, in za to, da se chrani naš slovenski dom vključ vsem sovražnim navalom prost, za to se bo „Naš Dom“ krepko in neustrašeno boril in potegoval.

„Naš Dom“ Vas pozdravi tudi danes kakor pred sedmimi leti: „Mir bodi Vaši hiši!“ Da, mir bodi med Vami, dragi Slovenci, mir pod vsako streho, mir med otroci in stariši, mir med zakonskimi, mir med sosedi, mir med občinami, mir posebno med Vami, bratje, ki ste različnega političnega nazarja, mir zavladaj med Vami, ki tako brezobzirno bojujete osodepolni, bratomorni boj! Zlasti v tem letu 1907., ki jemlje slovo, se je žal vgnezdila v slovensko hišo, da v celo štajersko in koroško zemljo vsega obžalovanja vredna nesloga, načelni in osebni prepir, da ljuti boj, ki v njem pešajo junaki, ki bi se naj proti narodnim nasprotnikom borili za svoje ljudstvo: neprizanesljivi boj, ki v njem stoka in ječi naša rodna zemlja, ker mora gledati in nositi in občutiti

LISTEK.

Ksaver Moško.

Vančkov božično pismo božjemu Detetu.

Tako pišite, dedek — če slabo vidite, pa si obrišite še enkrat očala! Zdaj vidite? Pa pišite: Preljubi Jezusek, ki sedi v nebesih na zlatem stolu in držiš ves svet v eni roki, Kožuhoj Vanček iz Dobrovja Te lepo pozdravlja. In prosi te, da mu prineseš za svetli Božič suknjico, ker ta, ki jo ima sedaj, je zelo lahka in že strgana. Zima pa je letos tako huda! Istotako bi potreboval čevljičke. Ker iz sedanjih že gleda palec, mama pa nimajo denarja. Zelo bi me veselilo, če bi mi prinesel tudi trompeto, kakoršno ima trgovčev Lojze. Prosil bi še marsikaj; a dedek pravijo, da se ne sme prevč, sicer ne prineseš ničesar. A če mi prineseš še kaj, Te bom imel tembolj rad in bom pomolil vsak večer z dedekom še Očenaš v zahvalo... Mami prinesi, prosim Te, zdravje! Vedno kašljajo. In vse cvetlice in trave, ki jih prinašajo tetica Zefa, ne pomagajo nič. Mislim, da bi ozdravili mnogo lažje, če bi prišli domov oče. Ti sam veš, ljubi Jezusek, kje hodijo, kar so nas zapustili in so odšli v tujino. Ne vedo za njih ne mama, ne dedek, kaj šele jaz. Ko bi privedel domov očeta za sveti večer! Mislim, da bi bili mama takoj zdravi, če bi prišli oče domov. Za sv.

Božič nam jih pošlji, ljubi Jezusek! Tudi za to pomoliva z dedekom vsak večer še Očenaš... Dedeku prinesi, prosim prav srčno, mehur tobaka... Ali bi zapisali morda: škatljo? Tako veliko, kakor je ona, ki hranijo mama v nji jabolka in orehe? Ne? Mehur ga pokadite naglo! Ako bi bil zelo velik mehur! Takšen kakor vreče, ki imamo otrobe v njem, kaj? A saj si oskrbi božji Jezusek gotovo lahko takšnega. Pa zapišite mehur! Ste? — Bratu Jakou prinesi, ljubi Jezusek, lepo knjigo s podobami, ker tako rad ima knjige! Podobe pa gledam rad tudi jaz! In ko začnem ob Veliki noči hoditi v šolo, se naučim brati in bereva) potem oba, Jakec in jaz; in dedek in Anica tudi; i in u že poznam. Dedek so me naučili... Ste zapisali, dedek? Pa prav... Anica pa prinesi lepo pisano ruto za na glavo. Vedno prosi mamo za njo. A saj veš, mama nimajo denarja. Anica hoče imeti sicer vedno najlepša jabolka in najdebelejše orehe, kar me včasih sicer res jezi. A vendar — daj ji ruto, ker si je že tako želi!... In vsem nam daj, ljubi Jezusek, da ostanemo pridni in Te vedno radi imamo in Ti vedno nas!... Prosim Te torej še enkrat, pridi prav gotovo na sveti večer, ker dolgo se že veselimo na Te in težko Te že pričakujemo. Do tedaj pa, da prideš, Te oba z dedekom še enkrat prav lepo pozdravljava... Ste napisali tako, dedek? Dobro! Sedaj pa še zapečativa in vzame jutri Jakec, ko gre v šolo, s seboj k cerkvi, da da tam ljubemu Jezuseku...

tako zevajoče, krvaveče rane svojih bednih prebivalcev. „Naš Dom“ Vam, vrli Slovenci, srčno želi tisti mir, ki ga je prineslo božje Dete narodom, ki so sedeli v smrtni senci teme.

Bog združi vse Slovence
pod streho hiše ene!

In pod to streho naj veje zopet stari, pristno slovenski, versko-narodni duh! V tem brezdvomno temelji boljša bodočnost našega od nasprotnikov zatiranega slovenskega naroda. O, da bi hoteli slišati ta glas tisti, ki se narodu vsiljujejo za voditelje, a so mu krivi kažipot, ker jim gonilna sila nikakor ni blagor našega ljudstva, marveč nelepa sebičnost, podžgana od židovskega liberalizma.

„Naš Dom“ stopi danes k Tebi, seže Ti krepko v roko, rekoč: „Če si Slovenka vernega srca, če si narodnjak kremenitega, neupogljivega značaja, skleni z menoj nerazvezljivo, odkritosrčno prijateljstvo!“ Poznaš naš program, ali si zadovoljen ž njim? Odpri mi vrata in vsprejmi me pod streho, Ti, omikani Slovenec, ki si se po napornih študijah iz priprostega stanu povzdignil na odlično mesto v človeški družbi, pa tudi Ti, dobri rojak, ki nisi imel sredstev in prilžnosti, izbistriti svoj um; ne zavrzi me Ti, premožni, bogati Slovenec, ki Ti sije solnce sreče in blagostanja, pa tudi Ti, revni rojak, kmet, viničar, delavec, hlapec, ki si s svojimi žuljevimi rokami služiš vsakdanjega, črnega kruheka, ki ga pogosto zamakaš z britkimi solzami, odpri mi svoje blago srce; bodi mi prijazen, Ti, sivolasi starček, ki si že želiš večnega pokoja, Ti pa, krepki slovenski mladenič, brhka mladenka, ki se Vama smeji svet kakor v rožicah, a je poln pretežih nevarnosti, podajta mi roko! Vsak posameznik bodi z nami, in mi bomo ž njim! Bodimo vsi dobri zvesti prijatelji, tesno združeni z vezmi bratske ljubezni!

Kar je za otroke šola, so odraslim dobri časniki in podučljive knjige. Kdor se noče učiti, je in ostane neveden. Nevednost pa je velika nesreča. Hvala Bogu, dobre časnike in knjige čitajo Slovenci prav radi, in to ne samo bogati, ampak tudi ubogi, ne samo zreli možje, ampak tudi mladina. Za dobro čtivo skrbi Mohorjeva družba in več slovenskih časnikov. „Naš Dom“ zavzema med njimi častno mesto,

posebno na Štajerskem in Koroškem. Zato pa mu stari naročniki ostanite zvesti in pridobivajte nove; čitajte marljivo in posojujte ga tudi sosedom. Mladenci in mladenke; „Naš Dom“ naj roma od hiše do hiše, iz rok do rok! „Kdor pomaga širiti dobro čtivo, je apostol“, je trdil jezuit o. Roh.

„Naš Dom“ pa hoče imeti pod svojo streho tudi olikane, izobražene Slovence, ne samo naročnike, ampak tudi sotrudnike. Obrača se do Vas s prošnjo, da ne zabite naroda, ki ste izšli iz njega, ampak da pridobljeno znanost obračate v hasek svojega ljudstva. Vsakdo naj stori svojo dolžnost! Veliko glav namreč veliko ve. Odvetnik, zdravnik, profesor, duhovnik, učitelj, ekonom, rokodelce, vsak v svoji stroki lahko poučuje ljudstvo tudi s peresom. In uredništvo „Našega Doma“ prosi takih člankov! Zakaj če brat podpira brata, potem je trdnjava nepremagljiva. Kakor je treba vogelnega kamna, močnega zidovja, strehe, opeke, železja in lesa, da je dom trden, tako bo tudi „Naš Dom“ stal trdno in neomahljivo branil svetinje slovenskega naroda, če bo združeno vse, kar čuti slovenski, od najvišjega do najnižjega! Nikdo ni odveč, vsakdo je potreben! Podajmo si torej roke za zvesto narodno delo! Le tako bo mogel „Naš Dom“ pripomagati, da bo na slovenski zemlji bival trden gospodar, da bo v njegovem domu krščanska poštenost, varčnost in delavnost, pa tudi blagostanje. Če pa bo na trdni podlagi naš ožji dom, bo srečnejši tudi širji dom — slovenska domovina!

Zatorej složno in pogumno naprej
za zastavo: Z Bogom za narod!
Uredništvo.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem prijateljem, dopisnikom, naročnikom in čitateljem, milost božje, trdnega zdravja, dobro letino, mnogo zaslužka, sploh vsega, kar si sami pametno morejo želeči. Mladini pa, ki jo bomo tudi zana-prej ljubili, kakor zenico svojega očesa, želimo neiz-cerpnega navdušenja za vzvišene vzore in neutrudljive marljivosti za izobrazbo! Da bi se izpolnila te želje urednikoviča!

„Naš Dom“ velja v povečani obliki za celo leto 2 kroni. Poskočila je sicer cena listu, a trudili se bomo, list tako izpopolniti, da naročnikom koncem leta

I. B. Staroveški.

Žalostno svidenje.

Dolgo zaželeni sv. večer se je približal.

Po ulicah prestolnega mesta Dunaja je potihnil dnevni šum in ropot. Mir, veličasten in tih kraljuje povsod. Ljudje so se podali v svoja stanovanja, da tam v domačem krogu obhajajo sv. večer, vsak po svojih razmerah.

Tudi v majhni pritlični hišici Dunajskega predmestja, kjer prebiva ubožna družina priprostega mizarja, hočejo kljub bedi obhajati spomin na rojstvo Zveličarjevo. Za zadnje vinarje je kupil mizar Globočnik majhno drevesce, da ga postavi tja v kot. Trudi se in prizadeva, da bi ga okrasil kolikor mogoče. A vendar ne more prikriti revščine, ki tare družino. Tam pri bogatinih najdeš obilico raznovrstnih stvari. A tukaj! Par jabolk in pozlačenih orehov, majhen voščen angelček, ki so ga skrbno hranili od leta do leta; na koncu vejic pa raznobarvni papirnati traki in nekaj svečic. To je vse. Več ni zmogla uboga družina. Druga leta je kupila mati raznovrstnih igrač in drugih stvari, da jih je ta večer podarila svojim otrokom, ter jim s tem napravila veliko veselje. A letos vsega tega ni. Tesno je materi pri srcu, ko ogleduje drevesce. Nikoli še ni bilo tako revno.

Po stari navadi prižge oče svečice na drevescu. Ko prižge zadnjo, odpre mati vrata sosednje sobe in pokliče otroke. Pet zalih otročičkov priskaklja k materi pred božično drevo.

Kdo bi pač mogel popisati brezmejno veselje otrok pri pogledu na drevesce. Borno je sicer okrašeno, a oni ga ogledujejo s svojimi nedolžnimi očmi radovedno od vseh strani, kakor bi viseli na njem največji zakladi. Vsaka stvarica vzbuja na novo njihovo začudenje. Od samega veselja poskakujejo in ploskajo z drobnimi ročicami. Kar ne morejo se nagledati tolike krasote. V tem zamaknjenju pozabijo popolnoma na običajna darila. Njihovo srce ne poželi ničesar več, zadovoljni so s tem. Saj niso razvajeni, kakor kake gosposke punčke, katerim ni nikdar dovolj.

Ko vidita oče in mati svoje otročičke tako vesele, se tudi njima odvali kamen otožnosti od srca. In v zahvalo za ta srečni trenutek, zadoni koj nato iz sedmero grl po majhni sobici že stara, a vedno ginja pesmica „Tiha noč, sveta noč“. Kako žvrgolenje je bilo to! Še angelci v nebesih so morali biti veseli, ko so slišali, kako so njihovi nedolžni varovanci tako pristrčno prepevali slavo Novorojencu. Od samega veselja strklja materi dvoje velikih solz po licu nizdoli. Ni se še izgubil odmev prve kitice — čuj — nekdo lahno potrka na vrata.

Kdo bi neki bil v tej uri, se prestrašena vprašata mlaka zakonska. Komaj slišno zakliče oče: „Naprej!“ Odpro se vrata in v sobo stopi gospa visoke postave in imenitne zunanosti. Imela je dolg zimski jopič, v katerega je bila popolnoma zavita, obraz pa ji je zakrival gost pajčolan.

Za hip se ozre po majhni sobi, nato pa vpraša z milim glasom: „Ne vem, sem-li pogodila prav; ali stanuje tukaj mizar Globočnik?“

„Da, jaz sem“, odgovori mož in stopi korak naprej.

„Ali bi lahko govorila z vami par besedi?“

„Prosim“, odvrne mož. Sedaj tudi žena pozdravi neznano gospo in pristopi bliže.

„Čudno se vam mora zdeti, čemu prihajam tako pozno in ta sv. večer“, pravi neznanka; „a nič se ne bojte; želim vam le dobro. Zato vas prosim, da mi na moja vprašanja odgovorite popolnoma zaupljivo in odkritosrčno. Kako se vam kaj godi? Imate-li kaj dela?“

Pri tem vprašanju mož težko vzdihne in reče: „Dela pač imam, a pri tem vendar nič ne zaslužim.“ S solzami v očeh nadaljuje nato žena: „Oh ta nesrečni Jud! Glejte, draga gospa, pred pol letom nas je doletela nesreča, da sva morala vzeti na posodo pri tem oderuhu. Deseterno sva mu že od onega časa povrnila ves dolg. Ta pijavka pa nas krčevito drži v svojih krempljih in trdi venomer, da sva mu še vedno dolžna. Kaj hočeva midva siromaka napraviti proti Judu! Saj veste, kake lisice so, da jim ni mogoče priti do živga, če imaš še toliko dokazov v rokah. In moi

ne bo žal, da so nam poslali dve kroni, ki so si ji morebiti težko prislužili. Naročniki „Slovenskega Gospodarja“ odslej ne bodo več dobivali „Našega Doma“ zastoj; pa prepričani smo, da bo še marsikdo raje sege v žep po dve kroni in si naročil še „Naš Dom“, češ, stari prijatelji smo, in zakaj bi moral ravno jaz imeti na vesti to krivdo, da sem pognal odkritosrčnega prijatelja izpod svoje poštene strehe. Na položnici naj vsakdo zaznamuje, je-li star ali nov naročnik.

Pišite za „Naš Dom“, posebno Vi mladeniči in mladenke, da Vam ne zarjavi pero. Če se kaj posebnega zgodi pri Vas, rad zve to tudi radovedni urednikovi in zbrblja takoj v svet, da zvedo tisoči in tisoči ter z Vami ali žalujejo ali pa se veselijo. Kmetje, viničarji, delavci, hlapci, sploh vsi Slovenci, naznanjajte svoje želje in potrebe. Skrbelo se bo, da se po zmožnosti ugodi Vašim zahtevam, ker „Naš Dom“ čitajo tudi poslanci. Ozirali se bomo tudi na posle in vobče bo nam najbolj pri srcu tisti, ki se čuti povsod drugod preziranega ali zavrženega ali teptanega. Dopisnike pa opozorimo takoj zdaj v 1. številki, da nam poročajo le resnico! Laž je grd madež tudi v politiki. „Naš Dom“ noče biti lažnjiv, še manj pa obrekljiv. O se b „Naš Dom“ ne bo napačal; mnogokrat se zgodi, da se dva sicer dobra Slovenca malo obregneta drug ob drugega, nato pa se ne pripravata samo na trgu vpričo 20 oseb, marveč mislita, da je potrebno, da se lazata in psujeta vpričo vsega slovenskega naroda. Tužna nam majka! Kam plovemo? To rak-rano je treba izžgati iz telesa našega naroda. „Naš Dom“ izjavlja danes, da takim prepirom, ravnanju čisto zasebnega značaja, ne bo odpiral svojih predalov, pač pa bo vedno stal na braniku za svoja sveta načela, kot neustrašen učitelj naroda in torej ne izključuje načelnega boja.

Okoli po svetu.

Slovenci in Slovenke, spomnite se ob Božiču in ob novem letu zavoda sv. Nikolaja v Trstu! Ta zavod je sprejel v devetih letih svojega obstanka okoli 6000 brezposelnih slovenskih deklet pod gostoljubno svojo streho, mnoge pa je moral odkloniti, ker

ubogi mož se muči z delom noč in dan, da bi zataknil temu brezvestnežu nenasitno žrelo. Pri tem vsi skupaj trpimo pomanjkanje in revščino. Ne bilo bi še tako hudo, ako bi bila sama. A poglejte, ljubi Bog nas je bogato obdaril z otroci. Kaj bo ž njimi, ako se v kratkem ne obrne na bolje? Ta skrb naju muči noč in dan. Joj meni! Kaj bo, kaj bo! Kako je bilo prej veselo in prijetno — a sedaj? Niti beliča ni pri hiši. Čaka nas še hujša usoda. Ako ne plačava v kratkem vsega dolga, proda nam krvolok še hišo in nas zapodi po svetu s trebuhom za kruhom.

Vidno ginjena pravi gospa: „Kedo pa je ta vaš upnik?“

Mož stopi k majhni mizici, vzame iz predala nekaj papirjev in jih pomoli gospe, rekoč: „Tu gori je njegov naslov, ki vam pokaže kdo in kaj je. Da so najine besede resnične, prepričate se lahko, ako vprašate naše sosede, ki dobro poznajo naše stiske in nadloge. Dobri ljudje so to, a pomagati nam vendar ne morejo, ker so sami ubožni.“

„Dobro mi je znano vse to“, se hitro oglasi tujka; da bi odvrnila pozornost od te svoje izpovedi, vpraša hitro: „Koliko ste dolžni, če smem vedeti tudi to?“

„240 K“, odvrne mož počasi in s težkim srcem.

Nekaj trenutkov molčijo vsi.

„Kaj pa, ako bi Vam kdo posodil denar brez obresti in do nedoločenega časa, da povrnete, kadar morete; ali bi Vam bilo pomagano?“ vpraša gospa z mehkim, sočutja polnim glasom.

Nemo stojita oba. Zdi se jima nemogoče, da bi se kje našlo tako dobro srce.

Ihteč in z jecljajočim glasom odgovarja mož:

„Prosim vas, za božjo voljo, saj nocoj na sveti večer se ne norčujte iz naš ubogih sirot. Kaj takega si še misliti ne upava, da bi bil kdo tako zelo usmiljen in dober do naju.“

Mesto odgovora seže gospa po svojo denarnico, jo odpre in pravi: „Napišite mi dolžno pismo za 240 K

ni imel sredstev dovolj. Slovenska dekleta, ki prihajajo za službo v Trst in gredo odtod v Carigrad in v Egipt, so vedno v največji nevarnosti, da pridejo v roke brezvestnih ljudi, ki jih spravijo v brloge razuzdanosti, kjer se pogubijo nekdanje dobre in cvetoče deklice telesno in duševno. Veliko apostolsko delo torej izvršimo, če varujemo in rešujemo naše hčere tega groznega propada! Zato bi se naj spominjali posebno zdaj ob praznikih posamezniki, a tudi občine, posojilnice, zadruga, tega prekoristnega zavoda! Žene in dekleta, snujte odbore in nabirajte za zavod! Tako rešite telo in dušo marsikatero slovenske deklice! Trud vam povrne Bog, Marija in sv. Nikolaj!

Svedski kralj Oskar II. je umrl dne 8. dec. t. l. v starosti 66 let. Bil je plemenit vladar, posebno na Švedskem zelo priljubljen. Norvežani so se pred kratkim državno ločili od švedske dežele. Kralja Oskara je to bolelo. A ni jih hotel z mečem strahovati, marveč pripomnil je le: „Od moje družine mi je vzeta en član.“ Oskar je bil tudi učen mož; govoril in pisal je gladko osem jezikov. Pri vsem pa je bil izredno ponizen mož. Nekoč je obiskal neko dekliško šolo. Ko vpraša učenka, kateri so bili največji kralji na Švedskem, dobi odgovor, da Gustav Adolf, Karol XII. in — Oskar II. Kralj se nasmehlja ter povpraša po svojih velikih delih. Deklica molči, zardi in zajoka. Konečno vzdihne: „Ne vem.“ Dobrovoljno odvrne kralj: „Ne jokaj, ljubo dete, saj jaz tudi ne vem.“ — Njegov naslednik je sin Gustav V., rojen l. 1859. Za geslo si je izvolil: „Z ljudstvom za domovino!“

Dunajski Slovenci bodo imeli tudi letos izredno slovensko službo božjo na Božič, 25. decembra, popoldne ob 3. uri, XV. okr., Pouthongasse 16. Vahimo na obilno udeležbo!

Davek na sladkor se zniža. Poslanska zbornica je z vsemi glasovi sprejela predlog, vlado pozvati, da zniža davek na sladkor. Stvar se sedaj razpravlja v proračunskem odseku, kjer je posl. dr. Korošec v imenu zastopnikov Slov. kmečke zveze zahteval od finančnega ministra, da dovoli čim večje znižanje. Večina zbornice bo najbrže za znižanje 8 K pri meterskem stotu.

Uradniško gospodarsko društvo v Gradcu priredi brezplačen tečaj za pouk slovenščine za nemške uradnike. Torej vendar enkrat spoznajo nemški uradniki, da je na Slovenskem potrebno znati slo-

in takoj dobite potrebni denar.“ S temi besedami da ženi celo pest papirnatih bankovcev in reče: „Preštejte, če je dovolj.“

Vsa presenečena poljubi žena, roko neznanki in ne more zadržati solz, ki gosto padajo na roko. Hitro pokliče nato otroke, rekoč: „Pridite semkaj vsi, ljubi moji otroci! Hitite in zahvalite se prav lepo blagi gospe in želite ji, naj ji dobri Bog stoterno povrne njeno dobrotljivosti in usmiljenosti!“ Kako lepo je bilo videti nedolžne otročičke, ko so se kar vsuli h gospej, poljubovali ji roke in obleko, ji s sladkim nasmehom na cvetočih licih zrli v obraz in ji na svoj način skušali dokazati, kako zelo so ji hvaležni tudi oni.

Prijazno se smehljajoč zre gospa ta nedolžni drobiž in zadovoljnost se ji bere iz obraza, ker je rešila te drobne stvarce. Prav posebno se ji dopade štiriletni Rudolf. Vzame ga v naročje in ga prav po materinsko ujčka, medtem ko ji mali Rudolf radovedno zre skozi pajčolan v obraz.

Globočnik je medtem napisal dolžno pismo in ga poda gospej, rekoč: „Tukaj je dolžno pismo. Prosim poglejte, če je dobro napisano. Ne zamerite pa moji pisavi, slaba je in grda. Od samega veselja se mi je roka tresla. Bog vam povrne tisoč in tisočkrat na tem in onem svetu, da ste rešili mene in vso mojo družino pretečnega pogina. Ker vam te dobrote ne moremo drugače povrniti, hočemo pa vsi skupaj moliti za vas vsak večer, dokler bomo živeli!“

Gospa vzame dolžno pismo. Nato vpraša fanteka, ki ga je še vedno držala na rokah: „Povej mi, Rudolf, katera lučka je tvoja! Hitro pokaže deček s prstom na najbližnjo svečico. „Na, vzemi ta papir in drži ga nad lučjo“, pravi gospa in stopi z dečkom bliže k drevesu. Maliček si tega ne da dvakrat reči. Čez par trenutkov ni bilo od dolžnega pisma drugega ko črn pepel in tako uničen ves dolg.

„Tu imate še nekaj za božičnico“, reče gospa in položi na mizo 2 zlata, Rudolfa postavi na tla in se obrne proti durim, ter hoče oditi.

venaki! Ze davno bi se morali sprijazniti s to mislijo, če bi Slovenci neizprosno zahtevali svoje pravice, ki so nam zakonito zajamčene. Par. 19. državnega temeljnega zakona se glasi: „Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, da brani in goji svojo narodnost in svoj jezik. Država zajamči ravnopravnost vseh jezikov v šoli, v uradu in v javnem življenju. V deželah, kjer je več jezikov, naj se javne šole tako uravnajo, da dobi vsak narod potrebne pripomočke, da se izomika v svojem jeziku, ne da bi se silil učiti drugega deželne jezika.“ Ravnajte se po tem paragrafu, ne nastopajte vihravo in silno, vi mladeniči, ker bi se vam očitala neotesanost in bi radi žalitve uradnika v službi imeli sitnosti pri sodnji, pač pa mirno, a z najresnejšo odločnostjo na podlagi te postavbe zahtevajte svoje narodne pravice vselej in povsod!

Saška kraljica vdova je 15. decembra t. l. umrla. — V Perziji je nastala meščanska vojska. V Teheranu so vsi bazari (trgovine) zaprte in v mestu se bijeta obe stranki. — Danes se je odpeljalo ameriško brodovje, obstoječe iz 53 bojnih ladij, v Tihi ocean. Za pot iz Atlantskega oceana okoli Južne Amerike v Tiho morje rabi brodovje 140 dni. Potovanje bo stalo 10 milijonov dolarjev. — Med Črnogoro in Turčijo so razmere zelo napete.

Romanje v Lourdes. L. 1908. je jubilejno leto. V Lourdes-u na Francoskem bo se kar najslovesneje obhajala 50-letnica Marijinih prikazovanj. Dne 4. maja bo iz Dunaja vozil romarski vlak v Lourdes in sicer čez Bruck — St. Mihael — Beljak — Milano — Genua — Nizza — Cannes — Marseille — Cette — Toulouse — Tarbes — Lourdes in nazaj po isti črti. — Cene (vožnja, hrana in prenočišča): I. razred 500 K, II. razred 400 K, III. razred 250 K. — Iz Beljaka: I. razred 460 K, II. razred 370 K, III. razred 235 K. Kdor želi natančnejših podatkov, naj se obrne na vodjo romarskega vlaka prečast. o. Jožefa M. Deutsch, prior v Gutensteinu (Nižje Avstr.), ali pa na Ant. Gradl, Dunaj, I. Operngasse 10.

Razgled po domovini.

Sola Leitersberg-Karčovina. Predržni poskus mariborskih Nemcev, ki hočejo ugrabiti naše-

Mali Rudolf pa se prime njenega krila in je ne izpusti. „Ljuba gospa, nekaj ti imam povedati in sicer skrivaj“, pravi dečko.

Tej nedolžni želji se gospa ne more ustavljati. Kaj bi pa rad, fantiček moj, govori prijazno in nagne svojo glavo k dečkovim ustecem. Ta ji pošepeta nekaj na uho, a tako tiho, da najbrž še sam ni slišal svojega glasu. Gospa mu prijazno reče: „Moraš mi bolj glasno povedati, kaj bi rad.“ Deček sedaj res zakliče tako glasno, da so ga vsi slišali: „Tvoj obraz bi rad videl.“ In glej. Tudi ostali prosijo milo, naj jim stori to ljubav, da vidijo vsaj enkrat obraz svoje največje dobrotnice in si ga vtisnejo globoko v srce, v spomin na ta srečni večer.

Nekaj časa se gospa pomišlja, bi-li ugodila tej želji ali ne. Ko pa sprevidi po kratkem pomisleku, da ne prosijo iz gole radovednosti, ampak le iz spoštovanja in hvaležnosti, odgrne pajčolan.

Vsehi 14 oči se začudeno odpre v njen cvetoči, prijazno se smehljajoči obraz, ki je kazal neko posebno dostojanstvo in veličastvo. To traja samo nekaj trenutkov in gospa spet zagrne svoj obraz. „Bog vas obvari“, spregovori z mehkim in milim glasom in izgine v temi.

„Kje neki sem že videl ta obraz“, se vprašuje Globočnik in si beli glavo. „Naj bo kjerkoli, to pa vem, da ga na večne čase ne pozabim.“

Žalostna vest se je raznesla po prestolnem mestu. Na cesarskem dvoru se je prikazala koščena žena, smrt in povzročila veliko žalost. Črno oblečeni sluge so švigali sem in tja, razni dvorniki v dolgih črnih suknjah so hiteli v palačo. Kroginkrog pa so se gnetle nepregledne množice ljudstva molče in brez hrupa in skušale priti v palačo. Posamezni so hiteli skozi glavna vrata. Vsakdo je hotel še enkrat videti telesne ostatke pokojnice, ki je ležala na vzvišenem odru v glavni sobani palače. Vse stene so bile prevlečene s temno črnim suknom. Vonj kadila, gorečih sveč in nebroj svetil je napolnjeval ves prostor z omamljivim vzduhom. Okrog odra je stala mirno častna straža dvor-

mu narodu zadnjo trohico slovenščine, ki se je še ohranila na ljudski šoli v bližnji okolici mesta Maribor, je razburil vse tukajšnje Slovence ter jih napolnil s silnim ogorčenjem. „Slovensko društvo“ je v odborovi seji dne 14. decembra sklenilo naslednjo protestno resolucijo, ki se je poslala pristojni višji oblasti: „Slovensko društvo“ v Mariboru z vso odločnostjo protestira proti nepostavnemu sklepu krajnega šolskega sveta Leitersberg-Karčovina, da se poduk popolnoma ponemči, ter izjavlja, da je na tej šoli, katero obiskuje 86% slovenskih otrok in samo 13% nemških otrok, status quo, to je ohranitev dvojezičnega poduka, sploh najmanje, kar Slovenci zahtevamo in od česar absolutno ne odstopimo.“ — Treba je tudi, in to je poglavitno, vložiti odločen ugovor, oziroma rekurz, in g. odvetnik dr. Radoslav Pipuš, ki je odbornik „Slovenskega društva“, je obljubil, da bo ta ugovor in rekurz sestavil in vložil. Slovenci brez razlike stranke in stanu, na noge! Ne dajte tistih svetinj, ki ste jih prejeli od svojih očetov, teptati z nogami! Ne dovolite, da bi se ponemčevali vaši otroci ter bi vas enkrat preklinjali v tujem jeziku! Ustavite se hudobni nameri oholega narodnega nasprotnika! Kako predrzen je že postal. Posmehuje se, češ, da se v mariborski okolici govori govorica, ki ni ne nemška in ne slovenska, in da je Maribor že tako severna meja Slovenstva. Oboje je laž. Tukaj in še daleč proti severu biva pošten in krepek slovenski rod, ki z velikim naporom in vsemi močmi brani zemljo svojih očetov pred sovražnimi kremplji, in pravice slovenskega jezika v šoli in uradu. Tega ljudstva ne bode več potujili. Namera naših narodnih nasprotnikov se ne bo uresničila, ker se ne sme uresničiti. Pristojne oblasti pa opozarjamo na to, da je njihova sveta dolžnost, braniti pravico in odvracati krivico, ki se preti nad na rodno manjšino izvršiti s prekršenjem temeljnih državnih postav.

Sv. Trojica v Slov. gor. Vdova Friš je svojo štacuno dala v najem trojiškemu štacunarju Ferd. Golob. Tako je ta narodna trgovina prišla v roke hudemu sovražniku našega slovenskega kmetovalca!

o Trbovlje. Občinske volitve dne 10. t. m. so se vršile mirno, kakor so se prej stranke pogovarile. Izvoljenih je 15 Slovencev, 8 Nemcev in 1 so-

nih častnikov. Ob vznožju odra pa so se premikale neslišno in z odkritimi glavami dolge vrste gledalcev in izginjale skozi nasprotna vrata zopet na prostor. Marsikatero oko se je zasolžilo pri pogledu na mladega mrliča. Bila je mlada nadvojvodinja E... V krasni beli obleki je ležala na bogato ozaljšanem odru, brezčutna, mrtva. Roke, ki so v življenju pomagale tolikim sirotam iz bede in nadlog, se ne ganejo več. Nepremične so in trdno sklenjene. Zaprte so za vekomaj oči, iz katerih je sijala globoka ljubezen in usmiljenost do zapuščenega siromaka. Iz ust ne donijo več besede polne tolažbe, zaprle so se za vedno. Samo okoli njih še igra blažen smehljaj, edini spomin njene blage duše. Po celem obrazu se razliva neka posebna milota in nebeški mir. Bolj ko gledaš, bolj se ti dozdeva, da še živi. A motijo se tvoje oči. Mrtva je ona, mrzlo in brez življenja je njeno truplo, mirno in nevzdrumno spi spanje pravičnega. Ne zmeni se nič več za to, kar se godi krog nje; ne vidi potokov solz, katere prelivajo zapuščene sirote za svojo dobrotnico; ne sliši hvale in slavespevov okoli stoječih.

Tudi mizar Globočnik se je preril skozi množice do odra. Ob njegovi strani stopa šestletni Rudolf. Ni mu dal prej miru, da ga je moral vzeti seboj. Radi gneče vzame dečka na roke, da bi tako bolje videl mrtvaški oder. „Oče, oče, to je naša gospa“ — zakliče naenkrat deček, da odmeva po sobani.

Globočnik obstoji kakor okamenel. Začudeno in neverjetno zre na mrliča nekaj trenutkov — in slednjič se mu prikrađejo siloma solze na oči, da jeme bridko jokati. „Gospod, daj ji večni mir in pokoj!“ govori v globoki žalosti; „ko bi te jaz mogel oživiti, dal bi prav rad svojo srčno kri!“

Val ljudi ga perine skozi vrata na ulico. Ko pride ven, skoraj nič ne vidi vsled obilnih solz, ki mu zalivajo oči.

Našel je zopet svojo dobrotnico, videl jo je, bil prav blizu nje, a vendar je bil tako žalosten — videl jo je na mrtvaškem odru.

socialdemokrat. — Motor je povozil 19letnega premogokopa Franca Zajc iz Celja in mu odtrgal levo roko.

Orehova ves. Cesar je podaril naši požarni brambi 150 K iz lastne blagajne.

Mutska šola. Kakor se nam poroča iz verodostojnega vira, je bilo vodstvo šolskih sester v Mariboru primorano radi raznih neprilik od strani radikalnega dijaštva odpovedati oskrbovanje slovenskega poduka na šoli v Mut, kar je vzelo glavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda na znanje.

Ljutomer. Daleč naokrog je znano izborna petje pevskega zhora ljutomerskega, ki pod spretnim vodstvom g. učitelja in organista Fr. Zacherla poveljuje službo božjo, s tem pa tudi naša srca res povzdiguje in spodbuja k pobožnosti. Dober glas sega v deveto vas, glas lepe pesmi ljutomerske pa celo v cesarski Beč: visoko c. kr. ministristvo za uk in bogočastje je namreč neumorno delavnemu gospodu Zacherlu podelilo nagrado v priznanje za njegovo uspešno in vneto negovanje cerkvene glasbe. Pevec in poslušalci se z gosp. odlikovancem vred vesele tega priznanja!

Socialni kurzi. Kako obrekovan je bil naš letošnji socialni kurz v Mariboru! Koliko zasmehovanja in zasramovanja se je zvalilo na one, ki so te tečaje obiskali in ki so v njih predavali! Toda glej čudež! Najhujši nasprotniki teh kurzov, mladi celjski liberalci, prirede letos sami tak kurz! Zopet nov dokaz za nedoslednost štajerskih liberalcev in za neresnost njihovih napadov! Kar danes proklinjajo, to jutri že blagoslovljajo!

Na sv. Goro! S. K. S. Z. za Štajersko, Kranjsko, Koroško in Goriško priredi prihodnje leto po leti veliko zborovanje na sv. Gori pri Gorici. Na sv. Gori je znamenita romarska cerkev — bazilika in udeleženci tudi lahko opravijo svojo romarsko pobožnost. Med potom si bomo ogledali Kras, Trst in Gorico. Kdor se želi udeležiti tega potovanja, naj že sedaj začne v ta namen štediti denar.

Sv. Ilj v Slov. gor. „Südmark.“ To ime se pri nas že pregostokrat sliši, a še bolj se pozna njega delovanje. Bralcem „Našega Doma“ bode pač predobro znano, kaj hoče „Südmarka.“ To društvo ima namen in željo, pokupiti na važnejših naših postojankah vse boljše slovenske kmetije, ter na njih naseliti trde Nemce. „Südmarka“ bi torej rada pregnala slovensko ljudstvo z njega domače grude. To je njen glavni namen, ni pa edini. „Südmarki“ je tudi katoliška vera na poti, zategadelj spravlja v naše kraje same pripadnike „lutrš“ vere. Da je „Südmarki“ tudi naša cesarska hiša trn v peti, to pristaši tega društva niti ne taje! V svojih časnikih blatijo cesarsko rodbino in si žele kot vladarja nemškega cesarja. Trojni namen ima torej „Südmarka“: Uničiti Slovence, pred vsem slovenskega kmeta, ugonobiti katoliško vero in spraviti avstrijske dežele pod krono nemške države (pruskega kralja). Naš ljubi in dragi St. Ilj je tako nesrečen, da si ga je to izdajsko društvo izbralo za torišče svojega delovanja. V šentiljski občini je to društvo pokupilo že skoraj vsa večja posestva in semkaj naselilo trde Nemce iz Prusije. Na prijaznih domovih, kjer je prej gospodaril verni slovenski oratar, se zdaj šopirijo pravcati Svabi, verniki M. Lutra! Pa so vam sila verni ti Svabi! Mariborski lutrovski pastor Mahnert hodi tudi v St. Ilj opravljat službo božjo. Pri Hemplu v Cirknici molijo ti sinovi izvoljenega ljudstva svojega boga in zažigajo kadilo v čast M. Lutru! Največji vernik teh vernih se je že celo izrazil, da bodo imeli lutrovci v St. Ilju svoj „Bethaus“ — molilnico. Sicer pa že itak imajo svoj tempel — Südmarkhof — v katerega tudi „naši“ radi zahajajo. A je še, hvala Bogu, mnogo poštenih slovenskih kmetov, ki še praga te kobače niso prestopili, ker imajo več značaja. Da pa si Südmarkovci St. Ilja ne bodo tako kmalu podjarmili, to nam je porok naše dobro, pošteno, verno, slovensko ljudstvo šentiljsko!

V Vuzenici so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci z veliko večino.

Jareninske novice. Zadnje nedeljo v decembru 29. t. m. bo imel v Čitalnici domač mladenič govor: „Kako naj kaže Slovenec svojo narodnost v dejanju.“ Tudi deklamiralo in pelo se bo. Pridite, fantje in dekleta! — Na župnijski urad je prišlo pred dnevi pismo, ki je romalo po Galiciji in Slavoniji. Naslov je bil popolnoma pravilen, seveda slovenski. Tako razumejo naši poštni uradniki slovenski. In mi jih moramo plačevati. Ali je to pravica? Po postavi je naš jezik enakopraven z nemškim. — V Ka-

nizi služi neki že odrasli mladenič, ki pa še ni krščen. Redka prikazen za naše kraje.

Sv. Primož nad Muto. V nedeljo dne 15. t. m. je začelo bralno društvo pri nas izposojevati knjige. Slišali smo že večkrat, da je dobra knjiga človeku najboljši prijatelj. Tak prijatelj pa človeku rad povsod in vedno pomaga v dejanju in z dobrim nasvetom. Zatorej, posezimo pridno po knjigah, in ne čitajmo jih samo za kratek čas, ampak tudi ravnajmo se dejansko po naukih, ki nam jih dajejo. Le tako nam morejo koristiti dobre knjige.

Kuhinjska šola v Ptuj. V potu svojega obraza se trudi zloglasni „Štajero“, in sicer zaporedoma sedaj že petokrat, da bi zbobnal slovenska kmečka dekleta v nemškutarsko kuhinjsko šolo na Ptuj. Govori se tudi, da misli Ivana Hržič, sestra bivšega ptujskega prošta, prevzeti vodstvo tega tečaja. A mi tega ne moremo verjeti, da bi se vrla Slovenka in sestra tako odličnega moža dala zlorabiti za tako izrecno štajercijsko in nemškutarsko podjetje. Gotovo bi se pokojni proš, ako bi to zvedel, v grobu obrnil od nevolje in žalosti. Slovenskim starišem pa še enkrat kličemo: Pozor pred ptujskim lisjakom!

Koroške novice.

Velikovec. Zima je prinesla v naša društva novo življenje. V naši okolici je v nedeljo dne 24. novembra zborovalo kar dvojce društev, velikovško izobraževalno društvo v Šmarjeti, pri Zletku pod Lisno pa novoustanovljeno društvo za Rudo in St. Peter. Na obeh shodih se je zbralo lepo število ljudi (posebno veliko pod Lisno) in naši ljudje so z velikim zanimanjem in veseljem poslušali gospode govornike, ki so nam razlagali razne za naše kmečko ljudstvo potrebne in koristne reči. Lep shod je tudi imelo prvo adventno nedeljo v St. Štefanu vovbersko izobraževalno društvo, dne 8. dec. pa je priredilo velikovško bralno društvo svojim udom pri Aufmutu prijeten Miklavžev večer. Spominjali smo se ob enem tudi petdesetletnice smrti velikega avstrijskega vojskovodje grofa Radeckija. Priporočati je, da se letos širom slovenske domovine naša društva pri svojih slavnostih spominjajo jubilejev: Papežev zlate maše, cesarjeve šestdesetletnice vladanja, in Radeckijeve petdesete obletnice njegove smrti. Zganite se posebno slovenski Korošci! Nasprotniki so posebno delavni, povsod namerava liberalna nemškutarija ustanoviti takozvane bauernvereine in loviti naše kmete v brezverske zanjke. Socialdemokrati so se pa posebno vrgli v novjšem času na kmečke posle in delavce. Ne spimo, temveč delajmo, ker tudi sovražnik ne počiva! Rešimo, kar se še rešiti da, posebno pa našo mladino!

Društvena kronika.

Središče. Gregorčičeva slavnost, priredi središko bralno društvo „Edin st“ dne 26. dec., t. j. na dan sv. Štefana v 3 laskih prostorih v Središču. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina: stojišča 20 v, sedeži 60 v. Za društvenike so stojišča prosta, sedeži pa po 30 vin. Polovica čistega dohodka je namenjena „Osrednjemu odboru za Gregorčičev spomenik v Gorici“.

Slov. čebelarско društvo za Spodnji Štajer zboruje dne 28. grudnia t. l. v mali dvorani Narodnega doma v Celju ob 11. uri po sledečem vsposredu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora za l. 1908. 8. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

Ljutomer. „Slov. pevsko društvo v Ljutomeru“ je imelo 9. decembra t. l. svoj občni zbor v čitalničnih prostorih. Izvoljen je bil nov društveni odbor, ki se je sestavil v prvi odborovi seji kakor sledi: Jož. Velnar, predsednik; gospa Mar. Seršenova, podpredsed.; Ant. Tkavec, tajnik; Fr. Dijak, blagajnik; Fr. Zacherl, pevovodja in arhivar; Janko Dijak, namestnik v trgu. Zunanja odbornika: Ignac Lipovec, Fr. Dolamič, namestnik M. Jelen.

Sv. Jurij ob Taboru. Ker bo „Naš Dom“ v svoji povečani obliki najbrž posebno pozornost obračal na izobraževalno delo, poročam tokrat o življenju v našem bralnem društvu. Pretečeno leto so bili udom na razpolago sledeči časopisi: 3 „Slovenci“ (dva darovana), 11 „Slov. Gospodarjev“ (eden darovan), 4 „Domoljubi“, 4 „Kmetovalci“, 1 „Naša Moč“ (darovana), 1 „Slov. Čebelar“, 1 „Dom in Svet“ in knjige Mohor-

jeve družbe. Društvo ima knjižnico, ki obsega 250 vezanih knjig raznovrstne vsebine. Izposodilo se je to leto nekaj čez 600 knjig. Štirikrat smo imeli jako dobro obiskana poučna predavanja in sicer o živinoreji, sadjereji in čebelarstvu. Zlasti je bilo zanimivo četrto zborovanje, na katerem so govorili 4 mladeniči in sicer o Kmečki zvezi, o političnih strujah med Slovenci, o alkoholizmu in o mlad. gibanju. Društvo ima že več let vedno okoli 50 udov, ki plačujejo po 2 K letnine. Ono je ud S. K. S. Z. v Mariboru, svoje prostore pa ima v cerkveni hiši. Dne 27. decembra ima društvo vsako leto svoj letni občni zbor. Upamo, da bo društvo tudi prihodnje leto zadostilo svojemu namenu in krepko napredovalo, saj mu posvečuje posebno skrb navdušena mladina tukajšnih Marijinih družb.

Mladini.

Zastava in geslo. (Speval Jurjev.)

Junakov roj ko v ljut gre boj,
Zastavo vzame si seboj.
Krog te se zbira hrabra četa,
Krog nje junaštva vence spleta.
Zastava naša je „Naš Dom.“
In geslo naše: „vera, dom.“
Gorje mu, ki nam geslo blati,
Ki nam zročila ga je mati!
Mladenč mater je zvest.
Dokler ga hrabri ta zavest,
Da Bog mu v boju bo pomagal,
Ne boš sovražnik ti ga zmagal.
Peščico lepe rodne zemlje,
Ko tujec krvolok nam jemlje
Nje li ne bomo branili,
Iztrgali sovražni sili?
Poglejmo v čase naše davne,
Pradedov naših čase slavne!
Nešteta zremo njih bojišča,
Ki njihova so zdaj grobišča.
Tam kri za dom so prelivali,
Za dom se smrti niso bali.
Na nas njih gledajo duhovi,
Bodimo vredni njih sinovi!
Zastava naša je „Naš Dom“,
In geslo naše: „vera, dom!“
Mladenč, hajd v bojni grom,
Za vero sveto in naš dom!

Spominčica na prijateljev grob. — Saj križ nam sveti govori, — Da vid'no se nad zvezdami! — Umrla je narava, vsahnile so lepe ovetice, mrzli sever brije čez ravani in gore, a jaz sadim spominčico na grob prijatelju Vitku. Kdo je bil moj prijatelj Vitko? Rodil se je l. 1883. v prijazni dolinici tam za Sv. Lenartom v Slov. gor. od priprostih kmečkih starišev. Po končani ljudski šoli je prišel l. 1895. na gimnazijo v Maribor. Nič posebnega vam ne bom pravil iz Vitkovega dijaškega življenja. Le to vemo vsi njegovi tovariši, da je bil izredno nadarjen in pobožen. Dokler je bil še krepkejšega zdravja, je dobival šolska spričevala z odliko. V šoli nam je g. profesor večkrat na glas čital Vitkove naloge in vsi smo občudovali tovariša Vitka. Le prezgodaj je bridko občutil, da je zaničevanega naroda zaničevan sin. S svojimi tovariši je bil Vitko prijazen, vsakemu je odkrival svoje blago srce, ki je plamtelo ljubezni do svojega naroda. Po končanih gimnazijskih naukah je vstopil Vitko l. 1903. v mariborsko bogoslovje. Črv bolezní je glodal že takrat na njegovem življenju in vedno je tožil, da ne bo mogel preživeti štirih let v bogoslovju. Nenevadno žilav in samostojen pa je bil duh, ki je bival v tej trhli posodi. Edina želja njegovega srca je bila, videti svoj narod krepak, velik in spoštovan. O svojih vitezi in junakih, o slovenskih mladeničih je vedno sanjal mladenič Vitko. „Glej“, mi je večkrat dejal, „glej naše mladeniče, glej te korenjake! Kdo bi jih ne ljubil, kdo ne žrtvoval za nje vse! Kaj bi se dalo narediti iz teh lepih postav, iz teh bistrih glav! Mladenč Vitko se čuti poklicanega, da bo dvignil med njimi zastavo visoke Gospe in z bojnimi klicem „Marija“ združil svoje viteze in junake v boj proti vragom.“ Živo se je iskrilo takrat oko mladeniča Vitka, ko je razlagal svoje velike načrte, ko je gledal v duhu svoje junake, kako se poklanjajo svoji visoki Gospi ter pod njenim varstvom zmagujejo nad vsemi nasprotniki svojimi. A med vas, mlade-

niči, junak Vitko ni prišel! Letos je dovršil svoje bogoslovske nauke in je Bogu pel svojo prvo sveto mašo dne 11. avg. 1907. Ko pa vam je hotel podati roko in srce, ga je strla nemila smrt in prečtala vse lepe načrte, ki jih je gojil moj prijatelj Vitko. Bolezen, na kateri je hiral dolga leta, ga je nenehoma položila v hladni grob dne 11. dec. leta 1907., kjer sedaj mirno spi na prijaznem holmeu Sv. Lenarta v Slov. gor. Njegov duh pa zre iz nebeških višav na svoje viteze in junake, čakajoč, da pride mladenič junak in izvrši Vitkove načrte. Umrl je moj Vitko ravno, ko je hotel začeti z izvrševanjem svojih velikih načrtov. Pa ni umrl brez oporoke! Ko sva zadnje leto večkrat govorila o njegovih načrtih in se mi je tožil, da jih on najbrž ne bo izvrševal, mi je z Gregorčičevim junakom naročal svojo zadnjo voljo, katero tem potom izročam vam, ki vas je imenoval svoje viteze in junake:

Kar jaz prisegel sem nekda,
Spolniti vsak prisezi zdaj:
Za vero, za prostost domu,
Živite, mrite brez strahu!“

Mladeniči! Vitko je umrl, njegov duh naj živi!

Sto grl zedini glasov sto:
„Prisegamo ti vsi na to!“

Svojemu Vitku prijatelj M. S.

Slovenski družini. Ker se ravno današnje dni vedno ponavlja: vsem jednake pravice, ako imamo vsi iste dolžnosti, zadeva ta klic posebno ženske, ki se dvigajo, probujajo in z možem vred delujejo v blagor sebi in bližnjemu. Možu čast in delo, gospodstvo in oblast, ženi metlo in kuhalnico, čujemo od vseh strani. Kaj bode sirota ženska v javnosti; ona nima moči, zato naj pusti vladati in gospodovati nas, ki moremo. Res da nam ni dovoljeno, s puško in bridko sabljico iti v boj za dom in rod. Pa, ali ni mala državica vsaka družina? In v družini ima žena odločilno besedo; ona osrečuje ali pogublja. Zakaj propada ravno sedaj družinsko življenje? Ker primanjkuje dobrih, skrbnih gospodinj, ki znajo in hočejo biti to, za kar jih je Bog odločil: luč, solnce, magnet, ki privlači in veže vsakega na se. Razvada, drugje večerjati, se je med možmi udomačila celo po trgih in vaseh. Tam sem v družbi in se kaj pogovorim, slišim, može, in celo ženske delajo tako. Otroci ostanejo doma; ali pa jim ne bo že zgodaj dozorel sklep, kakor hitro mogoče pa pojdem tudi jaz v družbo, kjer se pokažem in postavim? In družina, — tuja in neznosna jim je vedno bolj; pri tem pa zapravljajo čas in denar. Ako se nam posreči, urediti družino tako, da bo vsak rad ostal doma, potem smo storili več, kakor vojskovodja, ki je odpodil sovražnika. Da pa storimo to, skrbimo najprej za primerno delo in zabavo vsem. Nikdo naj ne išče zabave izven družine, to nam zagotovi mir, srečo in blagoslov božji. Ako pa se naseli v hiši nesreča, kakoršnakoli, ne godrnjajmo, ne očitajmo; le potrpljenje in molitev more razgnati temne oblake. Marjeta, uboga dekla, pa poštena in pridna, se je omožila. Janez je bil tudi ubog tesar, pa bil je priden, varčen, pošten. Oba sta skrbela eden za drugega, delala in molila, in blagoslov ju je spremljal. Kmalu sta si postavila hišico in dokupila lepih njiv in travnikov. Sedaj se je zdelo Janezu primerno, pokazati se v družbi. Ali ta ni bila primerna zanj. V krčmi so se shajali in kmalu si ni bil Janez več podoben. Prej varčen in delaven, sedaj zapravljivec, pijanec. Uboga žena si je skoraj oči izjokala, pa nič ni pomagalo. Njiva za njivo, travnik za travnikom je romal v roke dobrih ljudi, kakor jim je rekel Janez. Še hišo nama prodajo in kaj potem? Neke jutro začne žena pospravljati po hiši in zloži svojo obleko v škrinjico, katero je imela, dokler je služila. Mož jo vpraša, kaj to pomeni. Nič ljubi moj; za te bi rada poskrbela, ko ne boš več imel ne strehe, ne denarja. Služiti grem, da ne boš moral stradati na stare dni; smiliš se mi. To mu je odprlo oči. Ne, Marjeta, ti ne smeš proč. Jaz bom kakor enkrat lepo doma delal in Bog po pomagal. Prisegam ti, od danes za me ni več krčme. Bil je mož beseda in danes je premožen in spoštovan, vzgled sosedom in oče ubogim in sirotam.

Razno blago.

Slovenski trgovci, obrtniki in drugi, naznanjajte svoje blago v „Našem Domu“. Imejte pa pred očmi, da „Naš Dom“ svojim naročnikom ne mara priporočati reči, ki so dvomljive vrednosti. Dogodi se, da navdušeni narodnjaki vpijejo: „Svoji k svojim!“ a revno ljudstvo jih opravičeno zavrne: „Zakaj naj hodimo v narodno trgovino, če pa moramo tamkaj slabše blago dražje plačevati, kakor pri Nemcu?“

Nova vinska postava je stopila v veljavo s 1. decembrom tega leta. Vse posestnike vinogradov, krčmarje, trgovce z vinom, sploh vse, ki vino pridelujejo, v kletih shranjujejo, na prodaj ponujajo, opozarjamo, da morajo imeti par 2—14 nove vinske postave tiskane in nabite v svojih prostorih, drugače bodo kaznovani. Zato hitro naročite tiskano „Novo vinsko postavo“ pri trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru. En iztis stane na lepem papirju 5 vin., na kartonu 10 vin., po pošti pa po 10 in 15 vinarjev.

Nadvojvoda Jožef na lovu medveda. V madjarskem lovskem listu je opisal nadvojvoda Jožef, kako je ustrelil 10. medveda med 13 medvedi, ki jih je srečal doslej. Nadvojvoda je bil sam s svojim lovcem. Sredi najgostejšega mračnega gozda se je pojavil pred nadvojvodo jedva 7—8 korakov proč ne navadno velik medved. Nadvojvoda je ustrelil in zadel medveda v desno ramo. Medved je bolestno zatulil in skočil proti nadvojvodi, ki je ustrelil drugič in zadel zver v prsi. Medved se je zgrudil pol metra tik vojvode. Lovec je pomeril zopet, a pri tem padel in puška se je sprožila. Kroglja je zadela vendarle medveda, ki je planil znova na noge in skočil na lovca. V tem je nadvojvoda kleče ustrelil dvakrat in zadel zver v prsi in glavo. Medved je nato skočil črez lovca in tekel za nadvojvodo, ki je bežal pred njim. Nadvojvoda je že čutil medvedovo sapo za sabo, zato se je vrgel v stran na tla in hitro ustrelil. Zadel je zver v sree in medved je padel. Nato je nadvojvoda zver še zabodel z lovskim nožem ter vstal. Oba lovca sta zdaj na vseh udih trepetala ter sta bila mrtvaško blede. Medved je bil črn, okoli 4 leta star, lepo debel in je imel silno razvite kremplje in zobe. Boj se je vršil v neposrednji bližini, tako da je zadel vsak strel.

Drzna plezalska umetnost je te dni v New-Yorku privabila nepregledno množico v Spodnji Broadway. S pridržano sapo je zrl vse na stolp novega poslopja za Singerjeve stroje, najvišjega nebotačnika na svetu, na novo pritrjeni zastavni drog, po katerem je z veliko gibčnostjo plezalo kvišku in navzdol človeško bitje v višini 703 čevljev. Najdrznejši plezalec po stolpih se je tukaj kazal. Treba je bilo na vrh zastavnega droga pritrčiti 14 funtov težko kroglo in jo polepiti z zlatom, zastavni drog pa belo pobarvati. Izvršil je to nevarno in ob enem zanimivo delo, ki je bilo že tedne prej naznanjeno po časopisih, železniški delavec Capelle, ki mu gre slava najdrznejšega stolpnega plezalca na svetu. S ceste se je videl velik komaj kakor grah. In ko je množica zdolaj mislila vsak hip, da se zvrne v globčino, je Capelle mirno opravljal svoje delo in si zraven še ogledal prekrasno newyorško okolico. Tisoči vzkliki priznanja so zadoneli plezalcu, ko je dovršil delo.

Književnost.

Ravnokar je izšel četrti pomnoženi natis „Priatelj otroškega“ Izdal dr. J. Somrek, ravnatelj tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Ni je knjige, ki bi kot molitvenik in pesmarica ob enem tako zadoščala dejanskim potrebam šolske mladine, kakor „Priatelj otroški.“ Zato je razširjena po vseh slovenskih pokrajinah v Evropi in Ameriki. Vsled tega je ni treba z nova priporočati, ter objavljati priznalna pisma cerkvenih oblastij, spretnih katehetov in izvedenih učiteljev. Vsled cerkvenih določil se je moralo sprejeti najnovejše besedilo molitev in pesmi, ki je enako po vseh škofijah. Kot molitvenik bo dobro služil posebno pri skupnih pobožnostih gospodom katehetom, kakor ščlarjem. Kot pesmarica obsega prave bisere lahkih in lepih cerkvenih napevov. Ž njo dobi slavno učiteljstvo imeniten pripomoček, da lahko v najkrajšem času in z malim trudom izvežba šolarje v dostojnem cer-

kvenem petju. Tako petje je čast za vsako šolo in ponos za učiteljstvo in ljudstvo vsakega kraja. Zunanja oblika oblika je zelo prikupljiva. Treba je le knjižico v šoli pokazati, „predgovor“ prebrati, in vsak šolar jo bo želel kupiti. Ker je novi natis mnogo večji, so cene kljub temu zelo nizke. Knjižica se dobi pri knjigotržcih v četverni vezavi: 1. Oblika A, s sekiricami, brez slike, mehko vezana stane 28 v. — 2. Oblika B, s sekiricami, s krasno barvano podobico, celo v platno vezana 40 v. — Oblika C, s sekiricami, s krasno barvano podobico, elegantno vezana 50 v. — 4. Oblika D, brez sekiric, pač pa z hesedilom pesmi, cela v platno vezana kakor oblika B 36 v. — Gospodi katehetje in gospodi učitelji, ki naročijo pri trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru ob enem vsaj 50 iztisov skupaj, dobijo obliko A po 24 v, B po 36, C po 46, D po 32 vinarjev. Knjižica se lahko naroči pri tiskarni sv. Cirila ali pri drugih knjigarnah. Kdor želi knjižico na ogled, naj piše dopisnico tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Cerkvene zadeve.

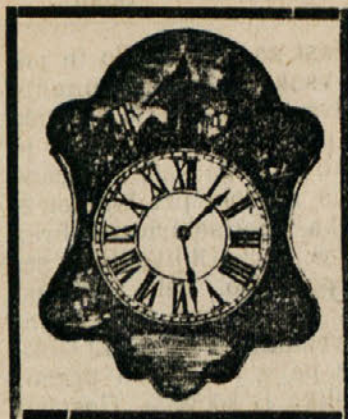
Duhovske vesti. Stalna sta postala začasna profesorja na kn.-škof. bogoslovnici v Mariboru, čast. gospod dr. Jožef Hohnjec za dogmatiko in č. g. dr. Avg. Stegenšek za cerkveno pravo in zgodovino. — Dekanom kozjanske dekanije je imenovan č. g. duh. svet. Marko Tomažič, župnik v Kozjem; dekanom videmske dekanije je imenovan č. g. Henrik Verk, župnik na Vidmu. — Provizor na Pilštanju je postal tamošnji kaplan č. g. Jož. Pamič, kot kaplana sta nastavljeni č. g. Janez Videčnik pri Sv. Martinu na Pohorju in č. g. Andrej Brdnik, dozda minorit pri Sv. Vidmu pri Ptaju, v Starem trgu. Č. g. Ivan Oradi je prestavljen k Sv. Jakobu v Slov. goricah; č. g. Jakob Rabaža k Sv. Barbari v H. lozah.

Dva mlada cveta v vrtu Gospodovem je zamorila smrtna slana. Dne 8. t. m. je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. umrl č. g. novomašnik Martin Kramberger, rojen 9. novembra 1883; dne 13. t. m. pa je nemila smrt pobrala bogoslovca II. leta č. g. Petra Skok. Pokojni je bil doma iz Gorice (rojen 10. julija 1885), in je prišel v Maribor, da bi se tukaj posvetil duhovskemu stanu in daroval prvo sv. mašo za svoje pokojne stariše, ki so umrli na isti bolezni kakor on, namreč na sušici. Pa sprememba podnebja in kal bolezni, ki jo je že prinesel s seboj, sta tako neugodno uplivala na njegovo zdravje, da se je kmalu videlo, da je izgubljen. Naglo je slabel, vse bolečine je trpel udano v voljo božjo, dokler ga ni rešila smrt. Svetila mu večna luč!

Teharje. Nova župnijska cerkev na Teharjih pri Celju je gotova. Preteklo kvaterno nedeljo, dne 22. decembra ob 16. uri dopoldne so jo gosp. opat iz Celja blagoslovili. Cerkev je 41 m dolga, 14 m široka in 15 m visoka. Zidati jo je začel vrli stavbeni mojster Valentin Scagnetti iz Krškega dne 6. aprila 1906. Vogelni kamen so položili milostljivi knez in škof 30. majnika 1906. Istega leta dne 17. novembra pa so mil. g. opat iz Celja blagoslovili zvezdo za 45 m visoki stolp, kojemu so 7. julija tekočega leta milostljivi knez in škof blagoslovili štiri nove zvonove, ki tehtajo 44 meterskih stotov. Slikarijo v cerkvi je res lepo in okusno izvršil g. Osv. Bertič iz Gemone. Veliki oltar je za 15.000 K mojstersko izvršil Vincenc Camernik iz Celja, stranska dva pa iz umetnega marmorja tvrdka Saravalli in Pontello iz Ljubljane.

Listnca ur-dništva.

Gospod Ksaver, Jože, Jareninčan. Muropoljanka. St. Jan. in sploh vsi dopisniki, ki se danes ne najдете tiskanih svojih dopisov potrpite, prosimo. Pride vse. Čeravno je list povečan, še vendar nismo mogli prineesti danes vsega, kar smo dobili. Ako nam bo sreča mila, da ostanejo stari naročniki zvesti ter še pridobijo novih, bo „Naš Dom“ izhajal vsak teden. Zato pišite vsi neumorno in pa tudi širite list. Dragi tovariš Jože! Iz tvojega ljubeznivega pisemca spoznam, da me imaš rad le v toliko, kolikor delujem za narod. Imaš res še isto staro idealno ljubezen do mene, o kateri sva pogosto sanjala na izprehodih okrog Maribora. Žal, da se nisva videla že tako dolgo več! Za nasvete sem Ti prav hvačen. Da bi razdelil razgled po domovini po okrajih, za to se ne morem odločiti iz tehničnih razlogov. „Naš Dom“ naj vsak naročnik prečita celega in naj izve vse iz ožje domovine. To se pa ne zgodi, če se držim Tvojega nasveta. Drugi vzrok pa je ta, da niso povsod tako marljivi dopisniki, kakor si si in tovariš Ev., vsled česar bi mnogi okrajji bili pogosto prazni, mogoče tudi naročniki odbiti. Praviš, da ne pišem poljudno, ampak preveč „učeno“. Pomiri se, imam namreč dobro voljo, se poboljšati in odalej pisati poljudno! Zdravstvuj!

Zahtevajte

zastonj moj veliki cenik mojih najfinejših in natančno ideočih ur, srebrnine in zlatnine.

Dokaz da

imam res fino in dobro blago je ta, da imam odjemalce v vseh deželah in glavnih mestih. — Za vsako uro se jamči pismeno tri leta. — Neprilichno blago se lahko zamenja, ali pa vrnem kupnino. — Razpošiljam po poštne povzetju. — Nikel ure od gld. 1.80. — Srebrne ure od gld. 3.50. — Srebrne ženske ure od gld. 3.50. — Srebrne ank. Rem. ure od gld. 4.50. — Ure budilke od gld. 1.50. — Stenske ure od gld. 1.50 naprej. — Špeciialna delavnica za najtežja popravila ur, zlatnine in optičnih stvari.

Th. Fehrenbach,
Največja tovarniška zaloga ur
Maribor, H 6.

Ustanovlj. l. 1885.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

z najboljšimi stroji in najnovejšimi črkami oskrbljena, prevzame vsa v nje stroje spadajoča dela, kakor: vsakovrstne formulare, pooblastila, dolžna pisma, tabele, blankete, eksponzarije, pobutnice itd.

■ ■ ■ ■ ■

Za trgovce: cenike, okrožnice, letake, lapake, račune, pisma, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

■ ■ ■ ■ ■

Za razne korporacije in društva: pravila, letna poročila, pristopnice za člane, vabila na veselice
: : : : l. t. d. : : : :

Koroška cesta št. 6.

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho cepljenih trt in sicer: Šipon (Mosler), Laški rizlec (Wälschriesling) in beli Burgundec, cepljene na Rip-Portalis. Cena I. vrsti 1000 komadov 180 kron. Divjake Rip-Portalis 1000 komadov 20 kron. Oglasiti se je pismeno ali osebno pri **Ivanu Novak**, pos. in trtnarju pri Sv. Urbanu pri Ptuj. 9 (1)

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvršno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborna, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

Pristopajte h Kmečki zvezi!

Pozor,
kmetje in fantje!

V moji lekarnski praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kaplor št. 1.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišić, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštne povzetjem.

Milostiva gospa,

ati veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izbrati po-
uvedenimi ime »Kathrein-«

Ner se vam sicer
utegne primeriti, da
dobite manj vreden
posamež brez vseh
vrlin, s katerimi se
odlikuje Kathrein-
jeva kava.

Zakaj to

Kathreinjeva Kneippova

sladna kava

ima sredi posebnega na-
čina svojega prečiščanja
venj in okus znane kave.

Zapomnite si torej natanko, mila-
milostiva gospa, da dobivate pristno
Kathreinjevo kavo zgolj v ka-
prvih izvirnih zavojih z napisom:
»Kathreinjeva Kneippova slad-
na kava« in s sliko župnika
Kneippa kot varstveno znamenje.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19. * v Medjatovi hiši v pritličju * Dunajska cesta 19.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. Proti prelomom zvonove, in
3. Za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača, slovenska zavarovalnica.

Svoji k svojim!

12-7